

ఉత్తమం. సత్తం బ్రూయాత్ ప్రీయం బ్రూయాత్ న బ్రూయాత్ సత్తమస్త్రీయం. అనగా
ఉత్తమంకదాయని అసత్త మోడ కూడదు. అత్తయమక దాయని కనంతు సత్త
మను కధనమగా చెప్పకూడదు. అతి మానవుడు సత్తమనే పంకల. త్రివిధంబు

సత్తంబు నందుండె సర్వంబు సృష్టించె
సత్తంబునందడగె సర్వసృష్టి
సత్తంబు లేని స్థలమేది కనుగాను
శుద్ధ సత్తమదియే చూడరండి.

వికంసత్ విప్రా బహుధా వదంతి. సత్తమం ఒక్కటే అయినప్పటికీ
ఋషులు దానిక అనేక నామామలు చెప్పుతూ వచ్చారు. సత్తమం ఏ ఒక్కరి సొత్తు కాదు.
ఏ ఒక్కడేశమనకు సంబంధించినది కాదు. ఏ ఒక్క మతమనకు కూడను సంబం
ధించినది కాదు. ఏ ఒక్క కాలమనకు సంబంధించినది కాదు. దేశకాల పాత్ర మత
అతేత మైనది సత్తమం.. అన్నిదేశమలవారు అన్నిమతమలవారు అన్నికాలమల
వారు కూడను లూ సత్తమంను అనుసరించటమేలో సర్వాధికారమీ వ్రంతున్న
ది. సత్తమం ఎవ్వరిని అనుసరించదు. అతిమానవుడు కూడను సత్తమంనే అనుస
రింకాలి. మానవ పితామహుడైన మనువు లూ సత్తమంనే జగత్తుకు ప్రభాధిస్తూ
వచ్చాడు.. మనువునుండియే ఆవిర్భవించినవాడు కనుక మనుజు అని మానవు
డని రుతనికి పెరు వచ్చింది. మానవుడు సత్తవక్త పరిపాలనకై సత్తమం తొగ
మం చేయాలని మనువు యొక్క శాసనము. కాని దేశకాల పరిస్థితుల ప్రభావము
పురస్కరించుకొని అనాడు దీనికి విరుద్ధమైన మార్గము అనుభవిస్తూ వున్నది.

సత్తం జనవిరోధాయ అసత్తం జనరంజనం
సుఖావనైయతే శ్లానే దధ్నదికు పేత్వా సృహేగృహే.

ఈనాటి మానవునకు అతిరుచిగా లోస్తుంది. సత్తమం విరోధమగా భావిస్తూ వుం
టారు. ఈనాటి మానవుడు అన్నియిన తెలుసుకొనుటకు అయత్నిస్తూ న్నాడుగాని
సత్తాన్ని తెలుసుకొనుటకు అయత్నించటం లేదు. సత్తమం నుండియే సర్వభాగ
మల సర్వ భాగ్యములు లభిస్తున్నవి. ప్రాచీన కాలమునందు సత్తమం వల్లనే
పాలన చేయగలుగు తూవచ్చారు. సత్తమం శలమం, సత్తమం మతమం, సత్తమం
ప్రాణమం, సత్తమం తపస్సు, సత్తమం దైవము. ఇట్టి నిత్య సత్తమంను విస్మరించి
ప్రాకృతమైన అని త్యమైన అసత్తమంను విశ్వసించి మానవత్వమంను కోల్పోవటమం
లో మానవుని బలహీనత ప్రకటి తమవుతున్నది.

మనువు మరొక విషయమును కూడను ప్రకటితమం చేస్తూ

వచ్చుడు. సత్యం భూయాత్ ప్రీయం భూయాత్ నచూయాత్ సత్యమప్రీయం. అనగా
 త్రియమకడాయని అసత్య మోడు కూడదు. అప్రీయమకడాయని కేవలమ సత్య
 మును కఠినమగా చెప్పకూడదు. త్రితి మానవుడు సత్యమనే పలకాలి. త్రితికరమై
 న సత్యమను పలకాలి. జనినే భగవద్గీత యందు అనుష్ఠాగ కరం వాక్యం త్రితి
 పాతంచయత్' త్రితి పాతముగను అనుష్ఠాగ ముగను త్రితిగను వుండాలి. కను
 లు లేని వ్యక్తిని మనము చూచినప్పుడు నిజముగా అతనికి కన్నులు లేవు అది
 సత్యమే. సత్యమకడాయని దిగుడ్డివాడ అని పిలిచినప్పుడు అతనికి ఆప్రీతి తోస్తుం
 ది. ఆపదము వివరనే అతనికి బాధకలుగుతుంది. పతికనది సత్యమే. వ్యక్తికి ఆప్రీతి
 కలిగించింది. ఒక కుంటివానిని చూచినప్పుడు కొమ్మలేవని సత్యమే మనకు తెలి
 పింది కాని అతనికి దిగుంటివాడాయని పిలిచినప్పుడు అతని మనస్సు బాధకలు
 గుతుంది. సత్యమైనప్పటికి అతని బాధకలగనటువంటి మార్గమును పురస్కరిం
 చుకొని వేరొక మార్గములో అతనిని విల్లభుము చాలా వుత్తమము. సత్యమ సత్య
 మని అతరులగు బాధ కలిగించుట వంటి సత్యమును మనము ప్రవేశింపజేయక
 రాదు. మానవుని యొక్క నడతలను సత్యమమైనటువంటివిగా లేనప్పుడు మా
 నవుని యొక్క వ్యక్తిత్వమునే కోల్పోతాడు. కనుక మానవత్వము లొక్క వక్తిత్వ
 మును మనము అభివృద్ధి గాంచుకొన వలెనన్న సత్యమార్గమును త్రితిమార్గము
 ను మనము అనుసరించాలి.

సమస్త పేదమలకు ఉపనిషత్తు శిరస్సువంటిది. ఈ ఉపనిషత్తు
 లందు ఈశావాస్య ఉపనిషత్తు శిరస్థాయికి పోలునటువంటిది. ఈశావాస్య ఉపనిష
 త్తు యజుర్వేదమునందు శుక్లవేదమునందు మంత్రరూపమై వుంటున్నది. ఇది
 కర్ణిమార్గమును పురస్కరించుకొని 39వ అడ్డాయము వరకు ప్రవేశిస్తూ వ
 చ్చింది. 40వ అడ్డాయములో ప్రవేశించేటప్పటికి జ్ఞానమును పురంజీస్తుంది.
 అక్కడినుండియే ఈశావాస్య ఉపనిషత్తు ప్రారంభమవుతుంది. కర్ణమును ప్రతి
 పాదించేది జ్ఞానము. జ్ఞానమునకు ఆధారము కర్ణ. కర్ణ జ్ఞానములను సమన్వ
 యము గాంచి దే ఉపనిషత్తు. కనుక మానవుడు చేయువలసిన కర్మలు
 తప్పక చేసేయ వలెనని. మంచి మంచి కర్మలు మంచి మనస్సుతో ఆచరిం
 చాలి. ఈ కర్మయొక్క ఫలతముననే అనుభవింకొని అనే అభిమానమునకు
 అవకాశము లివ్వకూడదు. నేను చేయటంవల్లనే లోకర్షయొక్క ఫలితం
 పొందగలిగినాను అనేటువంటి అవంకారమునకు అవకాశము లివ్వకూడదు.
 ఈ అవంకార అభిమానములు మానవుని కర్మ బంధితుని గావిస్తుంది. ఈ ఈశావా

సృజనవిషయమనందు మానవుడు యభోగము అనుభవించవలసి వచ్చినను
 త్సాగముచేత భోగము ననుభవించమని ప్రబోధిస్తూ వచ్చెను. నిత్యజీవితము
 లో మానవునకు భోగమునకు త్సాగమునకు పొత్తు కుదరదు. త్సాగ కేవలము
 భోగము బోలెడి పాడు. భోగి త్సాగమును చించించడు. ఇలాంటి పరిస్థితులు
 యందు త్సాగముతో కూడిన భోగము యేవిధంగా అనుభవించుటకు సాధ్యము
 వుతుంది? దీనినే ఈశావాస్యాడపనిషత్తునందు ఆచారణలోని అహంకారము
 ను అనుభవించి ఆసక్తిని రెండూ విసర్జించి నప్పుడు త్సాగమునకు భోగమునకు
 ఎట్టి భేదము వుండదు. కనుక అహంకార ఆసక్తులతో కూడిన కర్మలు యివి
 చేసినప్పటికిని యివి త్సాగముతో కూడిన భోగములే. ఈ అహంకార అభిమానము
 లందు స్వార్థము స్వప్రయోజనము కువృత్తి. స్వార్థస్వప్రయోజనములు లేని
 సర్వకర్మలు కూడను త్సాగముతో కూడిన భోగములే. కనుక ప్రతి మానవుడు కూడ
 ను విధిగా కర్మలు ఆచరించి యివి నా కర్మచరణ యిక్కడ ఫలము అనే అహంకార
 మునకు అవకాశము యివ్వకూడదు. ననుచేసిన కర్మల యిక్కడ ఫలము కను
 క దీనిని అనే అనుభవించాలని అవకాశము యివ్వరాదు. ఇదియే ఆత్మతత్వము
 ను ప్రబోధించిన ఈశావాస్యము. ఈ విధమైన అహంకారమును అభిమానమును
 త్సాగముగా తిండి అనుభవించే భోగమే నిజమైన యోగముని నిరూపిస్తూ వచ్చింది.

యోగమునగా విమతి? యోగమునగా అనేక సాధనలచేత ప్రాప్తిం
 చుకొన్నట్టి ప్రోజెకెంతుకొన్నట్టి దివ్యమైన సంప్రతి. దీనినే భగవద్గీతయందు
 యోగశ్లోమం అవకాశము. నీ యోగశ్లోమములను నేను చూచుకుంటాననిచుడు.
 యోగశ్లోమములనగా ప్రాకృతమైన దృష్టితో మనము విచారించినప్పుడు మనశ్శేష
 నిమాచారములు మనయిల్లు వారి అలుచుట్టలు ఏరినట్లు చూచుచుంటు
 రనుకుంటున్నాం. ఈ ప్రాకృతమైన విచారణకు యోగమనే పేరు సార్థకముకాదు.
 మానవుడై పుట్టి మానవాచారమైన దివ్యత్యాన్ని అనేక సాధనలచేత సాధించి
 దీనిని పొందిన పవిత్రమైన స్థితికి యోగమనిపేరు. అనగా అప్రాప్తమైన దివ్య
 త్వమును ప్రాప్తించుకొనటమే యోగము. ఇది అనారంభమైన దివ్యమైన త్యాగి
 గాచరింప చేసుకోవటమే యోగము. కేవలము ఒక విధమైన దివ్యత్వముతో
 కూడి కంటి కనుపించక, చెవులకు వినిపించక, మనసుకు అనిపించక
 వ్యదయ మను కరణించక దివ్యమైన స్థాయిలో వుండిన తత్వమును అనుభూ
 తికి తిచ్చుకోవటమే యోగము. అవ్యక్తమై గూఢముగా నున్న త్యాగి వ్యక్తక
 రింప చేసుకోవటమే యోగము. అట్టి సర్వసాధనలచేత సాధించిన దివ్యత్వ

మైన యోగమును రక్షించు కోటమే క్షేమము. కనుక యోగక్షేమ మనగా మానవా
 తతమైన దివ్యత్వోన్ని సంపాదించుకోటం, ఆ సంపాదించుకున్న దివ్యత్వమును
 కౌపాడుకోటమే యోగక్షేమము యొక్క అంతర్థము. ఈ యోగక్షేమములలో
 కూడిన దివ్యత్వమునకే త్రిగములో కూడిన భోగముని చెప్పవచ్చు. కనుక త్రిగ
 ములోకూడిన యోగము మానవత్వానికి అత్యంత అవసరము. ఇట్టి త్రిగమునకు
 పూనుకున్నప్పుడు మానవత్వములోనే దివ్యత్వమైన వ్యక్తిత్వము ఆవిర్భవించును.
 కాన మానవుడు ఉపనిషద్వాక్యములను తృణోకరించక దివ్యమైన భావముచేత
 దానిని క్రోడీకరింప చేసుకొని దానిని నిత్య-చరణలో వుంచుకొనుటకు తగిన వృషి
 చెయ్యాలి.

మానవుడు కేవలము శారీరక మనస్సు ఆధ్వర్యక తత్వములోనే
 కూడినవాడు కాదు. ఇతనికి అతతమైన ప్రజ్ఞాశక్తి కూడను వుంటున్నది. దీనినే
 ప్రజ్ఞ అన్నారు. ఈ ప్రజ్ఞాశక్తిని ప్రతిమానవుడు పుట్టియందుంచుకోవాలి. ఇది
 మనస్సు నందును శరీరము నందును అంతరికరణ యందును అన్నింటి యందు
 ను సర్వవ్యాపకమై వుంటున్నది. అంతరికరణ అనగా ఏమిటి? ఇక్కడనే త్రిగము
 లో కూడిన యోగము మమకూప్రాప్తిస్తుంది. అంతరికరణ అనగా మనస్సు బుద్ధి
 చిత్తము అహంకారము యానాత్మింతి సన్నిభితమైన స్వరూపమై అంతరికరణ అం
 తరం. ఇక్కడ మనస్సు అనగా ఏమిటి? మనస్సునగా నిరంతరము చింతించు
 కోటమే. సంకల్పవికల్పకాత్మకం మనకి అన్నారు. సంకల్ప వికల్పాలలో కూడి వుం
 టుంటాది. ఇది ఒక వస్త్రము. ఈ వస్త్రమునకు పడుగుపేక అనగా నిలువు అడ్డ
 ము అనే దారములు చేరివుంటున్నాయి. ఇదియే సంకల్ప వికల్పకాత్మకమైనది.
 మనము ఒకవైపున వున్న దారమును తీసివేస్తూ వస్త్ర బట్ట లేదు. అదేవిధమయ
 నే యీ సంకల్పము లోనే దారములను మనము తీసివేస్తూ వస్త్ర మనస్సునే స్వరూప
 మే వుండదు. దీనినే మనన శ్రాణ సన్నిభితం అన్నారు. ఈ సంకల్పముల దేరువే
 మనన శ్రాణ శక్తిని మనము పెరిపాంపించు కుంటున్నాము. ఈ మనస్సు సంకల్ప
 ములలో కూడిన స్వరూపము. చిత్తము అనగా చింతించటమే. తద్భావోన్ని
 మనము చింతించటము. బుద్ధి అనగా నిర్ణయాత్మక శక్తి. నిత్యనిత్యవిషయ
 పరిశీలన చేసే దివ్యమైన తెలివి. ఇంక నొల్లవది అహంకారము. అహంకారము
 నగా ఆకారమునే పురస్కరించుకొని నేను అని భావించుకోటమే అహంకారము
 ఆకారము నేను అనుకోటమే అహంకారము. అహం+ ఆకారము విది అహం
 కారము. మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, యింద్రియ అహంకారము యానాదు మనస్సు

యొక్క వికార స్వరూపమే. మనస్సు యొక్క రూపములను ధరిస్తూ వుంటున్నది. ఒకే మనస్సుకే యొక్క పేర్లు సంభవిస్తూ వస్తున్నాయి. ఒకే బ్రాహ్మణుడు వంట చేస్తుంటే వంట బ్రాహ్మణుడు అంటారు. అదే బ్రాహ్మణుడు పూజ చేస్తుంటే పూజారి బ్రాహ్మణుడు అంటున్నారు. అదే బ్రాహ్మణుడు teach చేస్తుంటే teacher బ్రాహ్మణుడు అంటారు. అదే బ్రాహ్మణుడు పంచాంగము చెబుతుంటే పంచాంగ బ్రాహ్మణుడు అంటారు. బ్రాహ్మణుడు ఒక్కడే. ఐనప్పటికిని తన వృత్తిని పురస్కరించుకొని అతని పేర్లు వేరు వేరుగా వస్తుంటాయి. కనుకనే మనస్సు అనేక వృత్తులతో కూడినప్పుడు దీనికే బుద్ధి, దీనికే చిత్తము, దీనికే అహంకారము దీనికే మనస్సు అని పేర్లు వస్తున్నాయి. ఇవన్నీ మనస్సు యొక్క పర్యాయ పదములు. అంతరికరణ అని ప్రత్యేకంగా లేదు. మన కరణమొక్కటే బయటకు కనుపిస్తున్నాయి. కన్ను బయటకు కనుపిస్తుంది. చెవి బయటకు పిప్పియాన్ని వింటుంది. ముక్కు బయటకుగాని పిలుస్తుంది. ఇవన్నీ బహిర కరణములు. మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము అంతరికరణములు. అవల పని ముట్ల. కనుక వటి? అంతరికరణములని పేర్లువచ్చాయి. అంతరికరణ యోగము చేత బహిర కరణములను మనము అనుభవించినప్పటికి యిది యోగములో చేతన భోగమువుతుంది. కనుక మొట్టమొదట అంతరికరణ మనము పరిశుద్ధిగావించుకొవాలి.

ప్రతిమానవుడు కర్మకరణకు కంకణము కట్టుకొవాలి. కర్మలేక చిత్తమునకు శుద్ధి కలుగదు. కనుక వేదమునందు చిత్తస్మృతుద్ధయ కర్మః అన్నారు. చిత్త శుద్ధి నిమిత్తమై ప్రతిమానవుడు సత్యార్థు లాచరించాలి. ఈ సత్యార్థులనగా విమితి? ఫలాపేక్ష లేకుండా, స్వార్థ మనేది వుండకుండా కర్మలు అవలంబించుమని నిష్కామ కర్మ అన్నారు. ఈ నిష్కామ కర్మకే భోగము తో కూడిన యోగముని పేరు పెట్టారు. ఈవిధమైన భోగము తో కూడిన యోగమును ఈనాళ్ళు అనుభవించుమని అనేక విధములుగా బోధిస్తూ వచ్చింది. కేవలము అకర్ముడు కొకడు కాయము కర్మ నిమిత్తము ఆవిర్భవించింది. కర్మ కాలమును పవిత్రము గావించేది. కాలము ఒకవిధమైన కర్మవృత్తితో కూడినటు వంటిది. కాల, కర్మ, కారణ, కర్మవృత్తి యొక్క జీవితమే మానవుని యొక్క ప్రాణనష్టనలక్ష్యము. కాల కర్మ కారణ కర్మవృత్తిలతో కూడిన మానవత్వము మనము యవిధమైన మార్గములో ప్రవేశపెడుతున్నాము. నిరంతరము స్వార్థము, స్వప్రయోజనము స్వార్థము స్వప్రయోజనము. ఇంక యోగముతో కూడిన భోగము వివిధముగా

లభిస్తుంది. భోగమంతో కుడిన రోగమగు రూపాండు తుంది. మానవుడు యోగి
 వావలగాని భోగి కాకూడదు. భోగమనగా ఏమిటి? కైవలమే ఆహార నిద్రాభయ
 మైథునదులతో జీవితమే వ్యర్థము గావించుకొంటే భోగమ. దేహమును
 కాపాడుకొనే నిమిత్తము ఆహారము అత్యవసరమే. భిక్షాన్నిం దేహార్థం వస్త్రం
 శత నివారణం. మానవ జీవితమంతయు రోగము తోనే కూడి వుంటున్నది.
 మలినపుకొంప రోగముల ప్రుగ్గడు సేవక గంప జీతసం
 చలనము పాండు దుంప భవసాగరమీదగలెని కయ లం
 బులపాకెతమ్మి చూడ మన మెప్పుదులంపగ దేహముయని
 శ్రీలమని నన్ను లోకు మనసా పరిపాదము లాత్రయింపవే.
 ఇదికైవలము కల్లవాయ దుంప వంటిది. కూలి పోయే రథము వంటిది. ఐతే
 దీని రోగమును మనము నివారించుకునే నిమిత్తమై దోషధమా సేవింకాలి.
 విది రోగము ? ఏది ఆరోగ్యము? అన్న రోగములే. ఆకలి ఒక రోగము. అన్నము
 దోషధము. దాహము ఒక రోగము. నీరు దోషధము. ఇవన్నీ కూడను ఒక్కొక్క
 జీవధమును సేవిస్తూ వుంటున్నాం. ఆనందము కాలినేది ఒక రోగము. ఆనంద
 మనకు కాలాచరణ దోషధము. ఆనందము కాలిని ఆశిస్తూ దానికి తగిన
 కృషిని మనము చేయకపోయినప్పుడు ఆనందము విరళిగా లభ్యమవుతుంది.
 ఆనందము తన స్వరూపమే అయినప్పటికిని దానిని అనుభవించటానికి మన
 ముని ప్రయత్నము అత్యవసరము. తట్టల్ పాబోబ్ చపాతి పాబోబ్ చపాతి
 పెట్టుకొని పాబోబ్ చపాతి, పాబోబ్ చపాతి అని వంద ఏర్పాయములు చెప్పిన
 పుటికి మన పాట్లు నిండదు. మన పాట్లు నింపుకోవాలంటే నాటికి చేతికి ఏని
 పెట్టికి చేతిలో కర్కనా చరించాలి. నాటిలో దివ్యమైన నామమును స్మరింప
 తి. ఈ రెండింటి ఏత్రమ ద్వారానే మనకు ఆనందము ప్రాప్తిస్తుంది. కనుక
 మానవునికి రోగముకానటు వంటిది యీ జగత్తులో ఒక్కటి కూడను లేదు.
 కాని దానిని మనము యోగముగా మార్చుకునే కృషి చేయాలి. కనుకనే దానికి శాస్త్ర
 ములన్నీ కూడను ఒక ఏర్పాయము భుజించిన వాడు యోగి అన్నారు. రెండు ఏర్ప
 యములు భుజించిన వాడు భోగి అన్నారు. మూడు ఏర్పాయములు భుజించిన
 వాడు రోగి అన్నారు. నాలుగు ఏర్పాయములు భుజించిన వాడు బ్రతికి చచ్చిన
 వానితో సమానమన్నారు. కనుక నిరంతరము పాట్లు నింపుకునే నిమిత్తము
 ప్రాకులాడు తున్నామేగాని జీవితమును సుఖశాంతిలతో దివ్యమైన మార్గము
 లో ఆదర్శవంతమైన జీవితమును అందించుటకు మనము కృషి చేయాలి

లేదు.

విద్యార్థులారా! సమస్త పదార్థములు కూడను కాలానుగుణ్యముగా నశించునవి. కాల కర్మ కారణ కర్తవ్యములు కలిసి వచ్చినప్పుడు కాయము కూడ ను వదల వలసి వచ్చినది సత్యమే. కొన కొయము మరచించి నప్పుటికి ఆదర్శము శాశ్వతముగా ఆరస్థాయిగా వుంటుంది. అది చేరంజీవి తత్వము. ఆ ఆదర్శమును అందించే వ్యక్తిగా మనము తయారు కౌవాలి. ఈ ఆదర్శమే తరతరముల వరకు ప్రజల వృద్ధయము లోపల శాశ్వతముగా నిల్చి వుంటుంది. కనుక మనకు ఆశలు వుండవలసిందే. ఆశలకు కూడను ఒక మితము వుండాలి. ఆ మితమును పురస్కరించుకొని సమాజమును దృష్టి యందుంచుకొని కర్తవ్య కర్మలు ఆచరించుటకొక ప్రయత్నించటమే జ్యోగమునకు తగిన భోగము. నిజముగా పరోపకార సంబంధ కర్మములలో మనము ప్రవేశించినప్పుడు మనకు కలిగే ఆనందము లుంత అంత క్రమము. ఆ జ్యోగము చేతనే లో ఆనందమునే భోగమును మనము అనుభవించ గలుగు తాము. ప్రతి ఫల్యాక్షచేత మనము కష్టలు ఆచరించినప్పుడు మనకు ఆనందము లభ్యము క్రమము. కనుక ప్రపంచములో మనము మరచవలసినవి రెండు. ఈ రెండింటిని మనము సాధిస్తే యిదే జ్యోగముతో కూడిన భోగమై పోతుంది. ఏమిటి లో మరచవలసినది. మనము లుతరులకు చేసిన ఉపకారమును మరచిపోవాలి. దానిని మరచకుండా మన వృద్ధయము నందే వుండు మున్నప్పుడు ఆ పుష్కారమునకు ప్రతిఫలము అపేక్షించుకుంటూ మనము కొంత నిశాన గురికొవచ్చును. లీక ద్వేష అసూయలకు కూడను మార్గము తయ వచ్చును. కనుక మనము పుష్కారము చేసిన అప్పుటి కప్పుడే మరచిపోవాలి. ఇక రెండవది. ఇతరులు మనకు చేసిన అపకారమును మరచిపోవాలి. ఇతరులు మనకు చేసిన అపకారమునే మనము చేరిస్తూ వుంటే దానికి ప్రతి అపకారము చెయ్యాలని మనకు దుష్టావములు ఆవిర్భవిస్తాయి. కనుక అజ్ఞాన దుష్టావములు ఆవిర్భవించకుండా వుండటానికొ మనము లుతరులు మనకు చేసిన అపకారమును కూడను అప్పుటి కప్పుడే మరచిపోవాలి. మనము లుతరులకు చేసిన పుష్కారము లుతరులు మనకు చేసిన అపకారము రెండింటిని మరచటమే జ్యోగముతో కూడిన భోగమై పోతుంది. అట్లు కొనుండా నిరంతరము చేసిన ఉపకారాన్ని ఏరులు చేసిన అపకారాన్ని స్మరిస్తూ వుంటుంటే కెవలము మనము ముతనపు కొంపగా రుణాండు తాము. ఇది కేవలము ఒక దుర్గంధముతో కూడిన డిబ్బవలె తయారౌతుంది. మన దేహము. ఇది మంచది క్రమము. దేహిని

మనము చింతిస్తున్నామో దాని యొక్క గుణములను మనకు వుంటుంది. భారతీయ సంప్రదాయమునందు కర్మ ఫలము తప్పినది లేదు. భారతీయుల విశ్వాసము నాలుగు రకములైన విశ్వాసములు. కర్మ ఫలము విశ్వాసము చేసి వారి మెట్టు మెదటి విశ్వాసము. అవతార తత్వము విశ్వాసము చేసి వారి మెట్టు విశ్వాసము. మనము ఏది చేసినప్పటికి దాని ప్రతి ఫలము తప్పినది లేదు అని అనేది మూడవ విశ్వాసము. ఇంక నాలుగవది లో జగత్తునందు మనము ప్రతి విషయమునందు కూడను కౌశల్య రకములైన పవిత్రత అనే గొడవైన విశ్వాసము వుంటున్నది. పవిత్రము, ప్రశాంతి, సుబ్రహ్మణ్యుల లో మూడింటి చేత మనము లో నాల్గింటిని సాధించవచ్చును. ఈ మూడింటి యొక్క తత్వము మనము చక్కగా దిట్టముగా సాధించాలి. కనుక విద్యార్థులైన లయవకులు యిట్టి సుఖం లో పవిత్రమైన మార్గములో ప్రవేశించి మనము జ్ఞానముతో కూడిన భోగములు అనుభవించటానికి ప్రయత్నించాలి. భోగముతో కూడిన భోగమును ఆశించకూడదు. జ్ఞానము. జ్ఞానము. జ్ఞానము మనకు వుండిన భోగము. అనేక పరిశ్రమలు చేస్తున్నాము. సకర్మణా నే ప్రజయా భవన జ్ఞానైక అష్టతత్వ మానసుః. మనము పట్టుకున్న గాలిని మనము తిరిగి వదులక పోతే మనకు జ్ఞానము కలుగుతుందా? వానికలుగు తుందా? ఉపరితల త్రిబు దెబ్బ తింటుంది. అనుకున్న ఆహారము తిరిగి మనము విసర్జించుటండా వాడే లుని వుపకారము అపకారమా? జ్ఞానమా? భోగమా? కాదు. భోగమునా తయారౌతుంది. కడుపు చెడి పోతుంది. కనుక వివిధముగా మనము అనుకున్నప్పటికీ దాని విసర్జించవలెనో అదే శత్రుగా సంపాదించిన భవనము జ్ఞానము చేస్తూ ఉండాలి. మన భవనము ఏమిటి? జ్ఞాన భవనము. విద్యాభవనము, యవ్వన భవనము, ఆనంద భవనము లు వన్న మనకు భవనము తో కూడినవి. విద్యాభవనము మనము అర్చించుట ఆ విద్యను లు తరులకు చోదించే డొంట్ల మనము జ్ఞానము చేయాలి. ఆ జ్ఞానము చేత మన విద్య పోషించుకొని మరింత అభివృద్ధి గొలుచుకుంటుంది. దానిని ప్రబోధ చేయకుండా పోయిన మన విద్య అడుగంటి పోతుంది. ఎంత జ్ఞానము చేస్తూ వుంటావో అంత అభివృద్ధి గొలుచుతుంది. వివేక మనము వుపకారము చేస్తున్నామని భవించరాదు. మనకు మనమే వుపకారము చేసుకుంటున్నాము. ఈ బోధన లు తరులకు చేయటం చేత ఆ బోధన యొక్క ప్రభావము మనలో దిన దిన నాభివృద్ధి గొవిస్తుంది.

విద్యార్థులారా! మన జీవితము పెరగటము మాత్రమే మనము

చూచుకుంటున్నాము. ఈ జీవితములో తోటి తత్వము విమిషమనము విచారించుటం తెలుసు. ఆయిపుతో జాబి మన జీవితము నిండివుంటున్నది. మన పోవము ఎంతపెరుగుతూ వస్తుండగా ఆయిప్పు అంత తరుగుతూ వస్తుండగాది. ఈనాడు సూర్యోదయము, సూర్యాస్తమయమును గురించి మనము ఎంత ఆనందిస్తూ వుంటుంటాం. సూర్యోదయమైందంటే ఆవో సూర్యోదయమైంది వెలుతురు వచ్చింది యింక మన పనులు మనం ప్రారంభిస్తామని ఆనందిస్తారు. కానీ సూర్యోదయము కాగానే ఆవో యింక ప్రశాంతముగా నిద్రించవచ్చు. దేవోని సరియైన విశ్రాంతి యివ్వవచ్చునని ఆనందిస్తున్నాం. ఇది కేవలము అజ్ఞానముయొక్క ప్రభావమే. ఈ సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయముల చేత మనము ఎంత ఆనందిస్తున్నామో ఆ సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయముల రెండూ మన ఆయా ప్రమాణములను దీసుకుపోతున్నాయి. దీనిని మనం విచారించుటం తెలుసు. కనుక ప్రతిమానమును సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయములకు పూర్వమే తన కర్తవ్యమును నిర్వర్తించాలి. రామకృష్ణ పరమహంస కూడను తెల్లవారి మొదటి రాత్రివరకు ఆదివృద్ధుని నిమిత్తమై ప్రాణులూడతూ వచ్చాడు. పడకవేసుకోవోనికి మందు అంటూ అంటూ చూచేవాడు. అయితే ఈనాడు కూడను వ్యర్థమైపోయిన. యానాడు కూడను నా కృష్ణుడు నాకు కనుపించటంలేదు అని విచారములో పవళించేవాడు. ఒక్కొక్క దినమును ఒక్కొక్క క్షణముగా భావించి ఆదివృష్టిన అనుభూతి కోసమై అనకరకములగా బాధలు పడ్డారు. పూర్వమే మహర్షులందరు యిలాంటి తాపత్రయమే తపస్సుగా మార్చుకొని దివ్యమైన ఆత్మ తత్వాన్ని అనుభవిస్తూ వచ్చారు.

తపస్సునగా విమిషి కేవలం తలకిందను పెట్టి కళ్ళపైకి పెట్టి ఏదో ఒకవిధమైన బిక్షను పూనుకొంటుంది. త్రికరణ పుణ్ణి. మనో వ్యాయములను ఏకంగానించుకొనుటే తపస్సు. అదియే మహత్తుల యొక్క ప్రభావము.

మనస్వేకం వచస్వేకం కర్మణ్యైకం మహత్తనం

మననో అప్సక్ వచసో అప్సక్ కర్మణో అప్సక్ మరణ్ణినం.

మనసులో ఒకటి మాటలో మరొకటి క్రియలో యింకొకటి యే మాత్రము తపస్సు కాదు. అది తపస్సుగా మారు తుంది. మానవత్వము చాలా విలసినది. చాలా పవిత్రమైనది. అనుభవించ తగినది. ఆనందించ తగినది. జంతూనాం నరజన్మ దుర్లభమే. దుర్లభమైన నరజన్మ మనకు ప్రాప్తించినందుకు దీనిని అప్రాప్త రూపమైన ప్రాప్తిలో మనము అనుభవించాలిగాని దుష్ప్రాప్తమైన ప్రాప్తిలో మనము వ్యర్థము చేయకూడదు. లోక సంబంధమైన విషయాలన్నియు అర్జునసంబంధములో

తప్పు లేదు. కాని దివ్యమైన మూల్యము కలిగినవారికి చిత్తమనందుంచుకొని దానిని
కూడను మనము పోషించుకోవాలికి ప్రయత్నించాలి. కనుక మనము యోగులను
నిగాని, యోగులనుగాని, భోగులనుగాని కాదు. ప్రతిమానవుడు కూడను యోగి
భోగి జోగి ద్వియోగి యానాల్గంటి తత్వమనందు దివ్యమైన యోగము మాత్రమే సమ
త్వమైనదిగా వుంటున్నది. కనుక యోగిగమే ప్రతిమానవునికి ప్రజ్ఞానమైన గు
ణము.

విద్యార్థులారా! ఉపనిషత్తులు ఎంతటి ఘనమైన విషయాలును ఎం
తోసులభంగా అందిస్తూ వచ్చాయి. ఆయింక సూక్ష్మమైన విషయాన్ని మానవుడు
గుర్తించడానికి ప్రయత్నించటం లేదు. ప్రతిదానియందుకూడ రహస్యం వుంటుం
డని. ఈ రహస్యం ఎక్కడ వుంటుంటేదంటే బాధలయందు వుంటుంటేది రహ
స్యం. దానిని పురస్కరించుకొనియే ఆనందాన్ని ప్రకాశింపి, ప్రశాంతిని ప్రకాశింపి
ప్రకాశింపి పరంబ్రహ్మి, పరంబ్రహ్మిలోని పరమాత్మ తత్వం ఆ కూడ నిరూపిస్తూ
వచ్చారు. కనుక చోకచో లోకహతే తైయుకు విలువలేదు. ఆకలె లోకహతే అన్నము
నూ కూడా విలువ యివ్వరు, వాడే లోకహతే ఎయిరే కండిషన్లో వివేకా కానుకేరు.
దానిని పురస్కరించుకొని న సుఖాత్ లభ్యతే సుఖం. సుఖమే చేత మనకు సుఖం
లభింపదు. కష్టం చేత దుఃఖమే చేత మనకు సుఖం లభిస్తుంది. ఇరువది నాలు
గు గంటలు కూడా ఎయిరే కండిషన్ రూములో కూర్చుంటే ఎయిరే కండిషన్ తిరువ
కూడా వివేకా తైలయదు. రెండు గంటలు ఎండలో చుట్టి తిరిగి వివేకా కండి
షన్ రూములో ప్రవేశించినప్పుడు దాని విలువ మనకర్థమవుతుంది. మానవ
జీవితము సుఖదుఃఖములలో కూడినదిగా వుంటుంటుంది. అతని ప్రయత్నములలో చే
తనదిగా వుంటుంటుంది. కష్టములలో కూడినదిగా వుంటుంటుంది. ఈ రెండు
భావములు లోకంకా హతే, దైవము లోకహతే అద్వైతానికే విలువలేదు. మానవు
డు కాయ చైతన్యంగా వుంటున్నాడు. A man with dual mind is half blind.
కనుక మనము అది యిది అని రెండు విధములైన మార్గములలో ప్రవేశపెట్టు
తున్నాము. That అదే తల్. This అది త్నమి. Thisనేను. That అతను.
అతను, నేను. రెండింటిలోని ఏకత్వానికే ప్రయాణం చెయ్యాలి. I నుండి He
కి చేరాలి. అసత్యమునుండి సత్యానికి కాదు మనం ప్రయాణం చేయవలసింది.
Lower truth to higher truth. ఇది ఎట్లంటిది? ఒక పెద్ద యింటి వుం
తుంటుంది.

సాధనం, సకేతనం, పూర్ణమదరి పూర్ణమిదుం పూర్ణత్ పూర్ణమదచ్చతే.

ఇది పూర్ణమైన పెద్ద సర్కిల్. ఈ యింటి లోపల చిన్న యింటి వుంటుంది. ఆ యింటి లోపల యింకో చిన్న యింటి వుంటుంది. ఆ చిన్న యింటి దేవతలు ఆ పెద్ద యింటి పైకి. అన్నింటి కన్న పేద్ద యింటి అర్కు. ఆ యింటి పొయికి మారదు. ఈ చిన్న యింటి లో దేవతలు నీ దానిని చూచాలం పొయికి చేసుకుంటూ ఒక విశాలమైన భావం మనం ప్రవేశింపాలి. ఈ చిన్న యింటి ను విశాలం చేసుకుంటూ మధ్య యింటి లో మనం ప్రవేశింపాలి. పైకి లో మనం కూడాలి. ఈ పైకి ను కూడ విశాలమైన పైకి గా చేసుకొని ఆ యింటి మేల్కొని పోయి. అప్పుడే అన్నింటి యొక్క యకత్యం ప్రాప్తిస్తుంది. ఒక చిన్న కుడ వారణాసు. గడియారము వుంటుంటుంది. wall clock. దీని లోపల మూడు ముళ్లు వుంటున్నాయి. ఒకటి సెకండు ముళ్లు, రెండవది మినియ్య ముళ్లు, మూడవది hour ముళ్లు. వీటి మనసు ప్రధానం. Hour ముళ్లు తనం దా second ముళ్లు మనా త్ర యోజనం లేదు. second ముళ్లు తనం దా hour ముళ్లు వుంటుంది ప్రయోజనం లేదు. ఈ మూడూ అవసరము. ఇలా లో మూడు ముళ్లు లోపల ప్రధానమైన ముళ్లు ఏవి? second ముళ్లు. అరవై యింట్లు ప్రయాణం చేస్తూ వస్తుంది. అరవై యింట్లు ప్రయాణం చేసేటప్పుటికి నిమిషముల ముళ్లు ఒక్క యింట్లకి ప్రయాణం చేస్తుంది. మినియ్య ముళ్లు అరవై యింట్లు ప్రయాణం చేసేటప్పుటికి hour ముళ్లు ఒక్క యింట్లు ప్రయాణం చేస్తుంది. మన దేవతలు ఒక wall clock. ఈ కళిక మన దింట్ల యనక సర్కిళ్లనే second చేసినప్పుడు mind ఒక ప త్ర స్థానానికి చేరిపోతుంది. ఈ mind అనక సర్కిళ్లనే సరిపినప్పుడు ఆ యింట్ల ఒక్క పత్ర స్థానానికి చేరిపోతుంది. కనుక కళికములో సర్కిళ్ల మనసు లో స్థిరతనలు సరిపినప్పుడు ఆ యింట్ల అనంద స్థాయికి చేరిపోతుంది. ఆ యింట్ల ప్రయాణ స్థితికి చేరిపోతూ లోపల ముళ్లు, సర్కిళ్లు, సర్కిళ్లనే అత్యవసరము. Hour ముళ్లు లోక వాణి mind ముళ్లు, second ముళ్లు ముపయోగం లేదు. కనుక ప్రపంచ ములోపల వుండినటువంటి నిజమైన సార్కరల రెండు ముళ్లున్నాయి. వేళ్ల నియి వెలుగు. అనగా నేం, ఆనగా నేం, ఏదీ గు. ఈ మూడు ప్రతి దీనికీ ఆధారము. అధారము ఆధారము రెండూ లోక వాణి దివ్యులీ లోవు. ఎక్కడు ఆ యింట్ల అక్కడ నీరు గాలి వుంటుంటాయి. నీరు గాలి లోక వాణి ఆ యింట్ల వచ్చుకొని ఆ యింట్ల లోను దా మాత్రం నీరు గాలి వుండు లోనికి వలెనాదు. ఆ యింట్ల నిర్లుకం, నిరంజనం సనాతనం, నికేరనం, నిత్య శుద్ధ ముక్తి నిర్లుకం స్వరూపిణం. ఆ యింట్ల మాత్రము

షేరితోనూ సంబంధము లేదు. అల్లిను పురస్కరించుకొనే యివన్నీ వాషించుకుం
టూ వస్తున్నాయి. జీవిత్రూ వస్తున్నాయి. కొడుకు లేని తండ్రి వుండవచ్చుగాని లో
ములో తండ్రిలేని కొడుకు వుండడుకదా! చేపల తన జలంపుయంవచ్చుగాని
జలంపునందా చేపలు వుండటానికి వలకాదు. గాలినరు లేని అల్లి వుందిగాని
అల్లిలేని గాలినరు వుండటానికి వలకాదు. అల్లిను ఆధారంచేసుకునేవియాలిం
ప భూతములు. ఈ పంచ భూతముల స్వరూపమే పరమాత్మ యొక్క ఆవృ
త్త స్వరూపము. ఈ మహత్తరమైన తల్మాన్ని త్యగ భావముతో అనుభవించుకోవ
మే భోగముతో సమానము. మనుష్యుడు మనుష్యుడు అనుభవించుకోవలసినది

ప్రతిక్షణం మనము యీ పంచ భూతములను అనుభవిస్తున్నా
ము. ఒక్కక్షణ మేమైనా గాలిని బిగ పట్టితే ఒక్కరి బిగదై పోతుంది చివరం.
మన చుట్టూ గాలి తిరుగుతూనే వుంటుండొచ్చి మనపరిసర ప్రాంతమంతా కూడను
నిర్వృత గాలి వుంటుండొచ్చి. కంటికి కనుపించదు. చెవికి చెక్కదు. అక్షిణము
గా దైవత్వం నిర్వృత వుంటుండొచ్చి. నిర్వృతి పాణి హాదం... ఎక్కడ చూచినా వుండి
నప్పటికి కంటికి కనుపించదు. చెవికి చెక్కదు. అనుభూతికి మాత్రమే అర్థము
వుతుంది. అనుభూతి ప్రత్యక్ష ప్రమాణ మను కుంటున్నారే మార్పులు. ఇది ప్రత్య
క్ష ప్రమాణానికి యోమాత్రం చెక్కదు. అందువలననే అప్రమాయుడు అన్నిరు
భగవంతుని. ఈటండ్లరు లోపల నీరు వుంది. జనిల్ చక్కెర పోషణం. బిదు
ని ముఖాల్లో కరగి పోయింది. ఆ చక్కెర ఎక్కడ వుంది? నీటిలో నిర్వృత వుంటు
ండొచ్చి. అడుగునా వుంది పైనా వుంది చుట్టూ వుంది. కానీ కంటికి కనుపించదు. చెవి
కి చెక్కదు. ఒక్కచుక్క నాలుకపై వేసుకుంటే అప్పుడు వున్నదని సత్యము గుర్తి
స్తుంది. అనగా అనుభూతికే యిది వున్నదనే అర్థము తెలుస్తుంది గాని ప్రత్యక్ష
ప్రమాణమునకు యిది యే మాత్రము తెలియదు. కనుక సాధన చేత ఆనందమును
అనుభవించినప్పుడు యిదియే ప్రత్యక్షమను భూతి. కనుక ఆ త్పన్నాక్షణ సలు
పుతూ ఆనందాన్ని ఆశిస్తూ సాయం జ్వసోమృతములకు సరియైన సాధనలు
సలు ప్రమా యాత్రమ తల్మాన్ని పెంచుతున్నప్పుడే మనలో ఆప్రేమ స్వరూప
ము సాక్షాత్కరిస్తుంది. ప్రేమ లేని వృద్ధయము లోపల ప్రేమ పంపి పంప
ణ. ప్రేమ పంపి లేనప్పుడు ప్రేమ ఫలము మనకు కనుపించదు.

ప్రేమ రహిత మరు భూమలలో
ప్రేమాంకురములు పెంపొంద
ప్రేమావేశములో ప్రేమ సుఖ వర్షము వర్షింపగ

ప్రేమనదులు ప్రవహింపగ

మరళ గానము సేయగదే కృష్ణా గానము సేయగదే.

గోపికలు కారరు. మా వ్యధయాల ప్రేమరహితమైన మరుభూములగా మరలు
 న్నాయి. ప్రేమాంతురములు పెంపు చేయాలని మా అభిలాష. అది నిరుకోరుతుం
 డెది. ప్రేమసుధ వర్షము వర్షింపగ ప్రేమనదులు ప్రవహింపగ మరళ గానము
 సేయగదే అనగా ఏమిటి? ఆ ప్రేమ పలుకుతే సుధవర్షము. ప్రేమ వ్యధయమే
 భూములు. ప్రేమ ప్రహారమే జలము. ప్రేమ ఫలమేమన ఆనందము. ఈ
 ఆనందమునే ప్రళయమే ప్రేమ సముద్రము. ఈ అనుగ్రహ సముద్రమూలంపల
 యీ అల్పమైన దివి లంకాతము కావాలనుకున్నప్పుడు ప్రేమ తల్పాన్ని మనము
 పొందాలి. దీనినే భోగము లో కూడిన భోగము అన్నారు. దేహ సంబంధమైన
 భోగము కాదు. మన సంబంధమైన భోగము కాదు. అత్తి సంబంధమైన
 భోగము లుంది. సహజ సిద్ధమైనది. ఇది కల్పితమే కాదు. ఇది కృత్రిమము
 కాదు. కౌవలము లుంది ఆనందము లో కూడినది. కనుక విద్యార్థులారా ఈ
 ప్రపంచాన్ని ప్రేమచేతనే దేదీప్యమానంగా వెలగించండి. ఈనాడు ప్రేమ అవోదే
 శూన్యమైపోయింది. మనిషికి మనిషికి మధ్యవచ్చు గడ్డి వేస్తే భగ్గున మండి
 పోతున్నది. కనుక మనము ప్రేమను పెంచుకోవాలి.

మరళ గానము సేయగదే కృష్ణా గానము సేయగదే.